

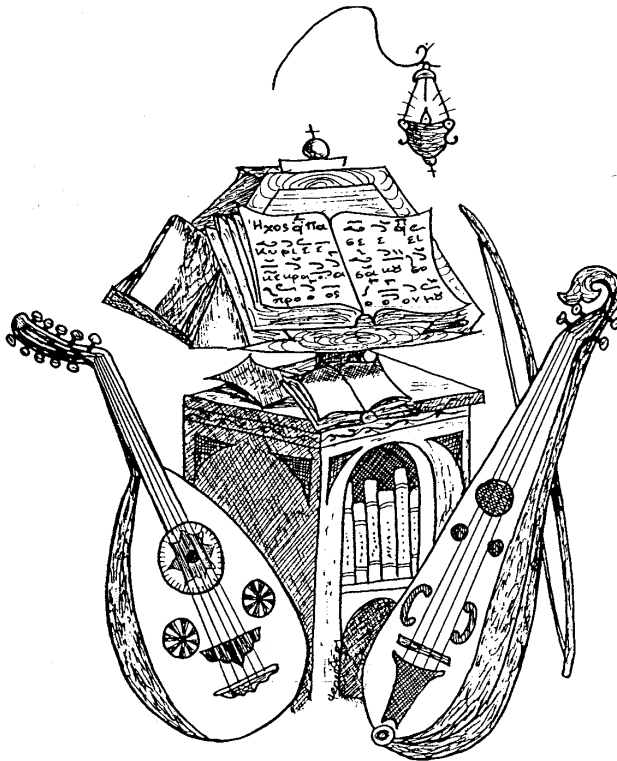
Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

«Λείδω ξυνεΐοισι,
θύρας δ' ἐπίθεσθε
βέβηλοι»
(Ορφικόν)

ΕΤΟΣ Δ' - ΤΕΥΧΟΣ Αριθμ. 17
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ Η ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:
ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ 19 Τ.Κ. 25100
ΑΙΓΙΟ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ
«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»**

ΚΩΔ. 7587

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- 1. Ακρίδας Θεόδωρος**, Πρόεδρος
Αιτωλικού 101, Μεσολόγγι 30200
Τηλ. 26310-28383 ή 24742
- 2. Γκοτσόπουλος Ανδρέας**
Α' Αντιπρόεδρος
Δοϊράνης 16, Χολαργός 15562
Τηλ. 210-6577027, κιν. 6979976423
- 3. Ζαρακοβίτης Κων/νος**
Β' Αντιπρόεδρος
Αιτωλίας 2, Ηλιούπολη 16341
Τηλ. 210-9920182 & 210-9918584
- 4. Γιάννου Νικόλαος**, Γ. Γραμματέας
Μυκηναϊκών τάφων 24, Σπάτα 19004
Τηλ. 6937078045
- 5. Κατσιφής Βασίλειος**,
Ειδ.Γραμματέας, Λ. Κατσώνη 28-30,
Δάφνη 17236 Τηλ. 210-9707808
- 6. Σαλάτας Σπυρίδων**, Ταμίας
Ανοιξεως 35, Καματερό 13451
Τηλ. 210-2313092
- 7. Καμπίτσας Δημήτριος** Μέλος
Αρκαδίου 20, Κάτω Χαλάνδρι 15231
Τηλ. 210-6740335
- 8. Τσιντζίφα Βαρβάρα**, Μέλος
Αλαμάνας 7, Βούλα Αττικής 16673
Τηλ. 6945509444
- 9. Κοτρώτσος Παναγιώτης**, Μέλος
Παυσανία 1, Ναύπακτος 30300
Τηλ. 6977577734

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- 1. Χατζηχρόνου Γεώργιος**,
Αναλήψεως 51, Βριλλήσια 15235
Τηλ. 210-8030259
- 2. Κότσικας Δημήτριος**
Σώσσου 29, Βύρωνας 16233
Τηλ. 210-7600421
- 3. Σιώλος Γρηγόριος**
Δ. Υψηλάντου 6 Καλλιθέα 16777

**Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»**

Αγ. Ιωάννου 19, ΤΚ 25100 Αίγιο.
Τηλ.26910-29842 FAX: 26910-23492

ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΓΝΗΣΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Και υπεύθυνος κατά Νόμον
Θεόδωρος Ακρίδας
Πρόεδρος της Π.Ε.Π.Ε.Μ.
«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- 1. Θεόδωρος Ακρίδας**
Πρωτοψάλτης – Μουσικολόγος –
Συγγραφέας.
- 2. Βασίλειος Κατσιφής**
Άρχων Μουσικοδ/λος - Πρωτοψάλτης-
Συγγραφέας.
- 3. Θεοδωρακόπουλος Φώτης**,
Πρωτοψάλτης-Χοράρχης.
- 4. Γιάννου Νικόλαος**,
Καθηγητής Μουσικής-Πρωτοψάλτης.

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χρήστος Παπαδημητρίου, Δικηγόρος,
Χαρ. Τρικούπη 37,
Μεσολόγγι 30200
Τηλ. 26310-22838

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φώτης Θεοδωρακόπουλος
Πρωτοψάλτης-Χοράρχης
Αγ. Ιωάννου 19, Αίγιο 25100
Τηλ. 26910-29842 FAX. 26910-23492

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ «Ο ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ»

του προέδρου μας κ.κ. Θ.Ε.Ακρίδα.

Ανεξάντλητοι είναι σε σοφιστικά τεχνάσματα, αλχημείες, στρεψοδικίες και υπομονή και επιμονή η ομάδα των διαδόχων του Σ. Καρά, προκειμένου να ανατρέψουν τα επι αιώνες καθιερωμένα σε θεωρία και πράξη της Ελληνικής μουσικής και να επιβάλλουν τις εκκεντρικές απόψεις του Καρά και το πρωτάκουστο ανοίκειο ιλαροχορευτικό ψάλλειν τους. Περιφρονούν προκλητικά τα – εναντίον της θεωρίας και πράξης τους – δημοσιεύματα και επιστημονικά συγγράμματα και προσπαθούν αγωνιωδώς να καταστρατηγήσουν και να υπερφαλαγγίσουν ακόμα και σαφέστατα υπομνήματα και αποφάσεις αρμοδίων.

Και πιο συγκεκριμένα. Το 1982 εκδόθηκε το πλήρως αποστασιοποιημένο από την Ελληνική μουσική – θεωρητικό του Καρά, όπου επαναφέρει αυθαιρέτως 7 απολιθωματικά σημεία της παλαιογραφίας και περιγράφει 42 ήχους, 183 κλίμακες και υπεραφθονία σημείων αλλοιώσεως, ανατρέποντας έτσι το θεμελιώδες θεωρητικό του Χρυσάνθου (εκδ. 1832) και τα επί δυο – σχεδόν – αιώνες καθιερωμένα στην Ελληνορθόδοξη μουσική. Μια από τις παραφυάδες του εξωπραγματικού αυτού θεωρητικού του Καρά, είναι και αυτό του κ. Γ. Κωνσταντίνου «Θεωρία και Πράξη της Εκκλησιαστικής Μουσικής» (Α' έκδοση 1997), που το περιέφερε ανά την Επικράτεια και κατάφερε να το περάσει ως διδακτέο βιβλίο σε κάποιες σχολές.

Μετά την τραγελαφική και επικίνδυνη για την μουσική μας, διαμορφωθείσα αυτή κατάσταση, η Πανελλήνια Ένωση Προασπιστών Εθνικής Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ», υπέβαλε υπόμνημα στις 6-11-2001 προς την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, προκειμένου, ως αρμόδια αρχή, να επιληφθεί του ζητήματος. Η Ι. Σύνοδος με το υπ' αριθμ'. 4066 έγγραφό της, απευθύνθηκε στον μουσικολογιάτατο Ιεράρχη, Μητροπολίτη τότε Πατρών αείμνηστο πλέον Νικόδημο Βαλληνδρά ως εξής: *«Σεβασμιώτατε..., διαπέμπομεν Υμίν συννημένως ώδε, την από 6-11-2001 επιστολήν της*

Παννελληνίου Ενώσεως Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ» και παρακαλούμεν όπως ευαρεστούμενος υποβάλητε τη Ιερά Συνόδω τας επ' αυτής απόψεις Υμών».

Ο μουσικολογιώτατος Ιεράρχης με το Α.Π. 493/19-12-2001 υπόμνημά του προς την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος, αποφαίνεται: «...Γνήσιοι εκφρασταί, του βυζαντινού εκκλησιαστικού ύφους θεωρούνται το Οικουμενικό Πατριαρχείον και το Άγιον Όρος... Εξ άλλου η Ι. Μονή Βατοπεδίου του Αγίου Όρους, εκδίδει επ' εσχάτων αλληπάλληλα C.Ds, τα οποία απηχούν την φωνήν και την ψαλμωδίαν ψάλτου τινός, εκτός του Αγίου Όρους διατελούντος και διδάσκοντος την ψαλτικήν τέχνην, κατά το ύφος της καλουμένης «Σχολής Καρά». Ουχ ήττον δι' αυτών διακυβεύεται το γνήσιον αγιορείτικον ύφος, το οποίον, ως ελέχθη, ομού με το του Οικουμενικού Πατριαρχείου, θεωρούνται αυθεντικώς παραδοσιακά».

Η ομάδα των διαδόχων του Καρά λοιπόν, παρεισέφρυνε στην Ιερά Μονή Βατοπεδίου, (πασίγνωστο πλέον χρηματοοικονομικό πακτωλό), για να διαδάξει τις θεωρίες του Καρά και το ιλαροχορευτικό ψάλλειν της σχολής τους, στους διαδόχους του μεγάλου Δαμιανού του Βατοπεδινού, διδασκάλου των τιτάνων Παν. Χαλάτζογλου και Πέτρου του Μπερεκέτου (!) Όθεν, ευλόγως ανακύπτει το ερώτημα: «άραγε η ομάδα Καρά «χώθηκε» στο Βατοπέδι για να προσφέρει στην τέχνη, στην επιστήμη και στην παράδοση ή -οσημζόμενη πακτωλό χρημάτων- για να εξασφαλίσει οικονομική κάλυψη ώστε να κυκλοφορεί δωρεάν και να σκορπίζει αφειδώς C.D.ς και βιβλία απηχούντα την εξωπραγματική τεχνοτροπία Καρά που στηλιτεύει ο μουσοτραφείς Ιεράρχης αείμνηστος Νικόδημος; Πάντως η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος στηριζόμενη στο σαφέστατο και εγκυρότατο υπόμνημα του αοιδίμου Ιεράρχου Νικοδήμου, με την ιστορική απόφασή της στις 5/2/2003 ορίζει ότι: *«Εμμένομεν εις την Απόφασιν*

του Οικουμενικού Πατριαρχείου και εις την μεθοδολογίαν των τριών Διδασκάλων, ήτοι του Μητροπολίτου Μαδύτων Χρυσάνθου, του Γρηγορίου Πρωτοψάλτου και του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, καθ' όσον δεν υπάρχουν λόγοι αλλαγής των παραδεδομένων εις την Βυζαντινήν Εκκλησιαστικήν Τέχνην και Μουσικήν».

Μετά τη σαφέστατη αυτή Απόφαση της Δ. Ι. Συνόδου, η ομάδα των διαδόχων της σχολής Καρά αισθανόμενη να καταποντίζεται, θέτει σε εφαρμογή σοφιστικά τεχνάσματα και στρεψόδικες ενέργειες, προσπαθώντας να «αρπαχτεί» από εκείνα που πολεμούσε και a priori απέρριπτε, προκειμένου να κρατηθεί στην επιφάνεια. Έτσι ο επικεφαλής της ομάδας Καρά κ. Λυκ. Αγγελόπουλος σε μακροσκελές άρθρο του στον «ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΤΥΠΟ» με τίτλο «Διευκρινίσεις προς Υπέρμαχους», (φυλ. 1701/7-9-2007), δηλώνει ότι: «Σοφώτατα η Αγία και Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος με εγλύκλιό της τόνισε ότι εμμένομεν εις την απόφασιν του Οικουμενικού Πατριαρχείου και εις την μεθοδολογίαν των τριών Διδασκάλων...». Δηλαδή, ο κ. Αγγελόπουλος προσπειοίται ότι η εγκύκλιος της Ι. Συνόδου δεν αφορά στις εξωπραγματικές θεωρίες του Καρά και στο ανοίκειο ψάλλειν της ομάδας των διαδόχων του (για την οποία εκδόθηκε), αλλά αφορά στους προσηλωμένους στα παραδεδομένα, που αποτελούν το 98%!

Γιατί όμως ο κ. Αγγελόπουλος άφησε να περάσουν 4½ χρόνια από της εκδόσεως της εγκυκλίου για να συμφωνήσει με την απόφαση της Ι. Συνόδου; Για τον απλούστατο λόγο ότι τόσοσ χρόνος χρειάστηκε για να επεξεργαστεί μια άλλη αλχημιστική και στρεψόδικη ενέργεια η ομάδα Καρά: την έκδοση υπερπολυτελούς και ογκοδέστατου τόμου με τίτλο, «ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΜΑΔΥΤΩΝ – ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟ ΤΟΥ 1832 – ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΥΠΟ Γ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ». Εκδότης λοιπόν, «ο αίρων» τις ευθύνες κάθε ενέργειας της ομάδας Καρά κ. Γ. Κωνσταντίνου. Χρηματοδότης δε, η ανελλιπώς χορηγούσα

στην ομάδα Καρά Ιερά Μονή Βατοπεδίου. Όμως, προς τι αυτή η - δήθεν - κριτική έκδοση του θεωρητικού του Χρυσάνθου με την ενσωμάτωση του αυτόγραφου του 1816; Απλούστατα, το αυτόγραφο ως σπαργανώδες πρόχειρο σχεδιάσμα, αφήνει, ίσως, κάποια περιθώρια για βολικές Καραϊκές ερμηνείες, ενώ το κατά 16 χρόνια μεταγενέστερο, ενδελεχώς επεξεργασθέν και πλήρως αποσαφηνισθέν έντυπο του 1832 αποκλείει κάθε συνάφεια με τις εκκεντρικές δοξασίες Καρά.

Ευλόγως λοιπόν, ανακύπτουν τα εξής ερωτήματα:

α) Αυτό το περιβόητο αυτόγραφο του Χρυσάνθου, ο μόνος που το ανακάλυψε, το αξιολόγησε ως πληρέστερο και εγκυρότερο από το έντυπο του 1832, είναι ο κ. Γεώργιος Κωνσταντίνου; Επί 200 χρόνια άπαντες το αγνοούσαν;

β) Εάν αυτό το αυτόγραφο ήταν μείζονος επιστημονικής αξίας και κακώς το παρέλειψε από την έκδοση του 1832 ο Παν. Πελοπίδης, δεν θα επαναστατούσε ο ακμαίος ακόμα τότε Χρυσάνθος (+ 1846) και δεν θα απαιτούσε την ενσωμάτωσή του στην έκδοση;

γ) Μετά την έκδοση του 2007, για την οποία τόσο σάλο δημιούργησε η ομάδα Καρά, με πρωτοστάτη στις παρουσιάσεις τον ηγούμενο της Ι. Μ. Βατοπεδίου Εφραίμ, τι θα κάνει το προηγούμενοθεωρητικό του ο κ. Κωνσταντίνου, το οποίο στηρίζεται αποκλειστικώς στις δοξασίες Καρά;

Δεν θα σχολιάσουμε την έκδοση του 2007 του κ. Κωνσταντίνου. Ήδη επ' αυτής υπάρχει περισπούδαστη επιστημονική μελέτη με τίτλο: «ΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΤΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΣ», του εμβριθέστατου μελετητού της Ελληνορθόδοξου μουσικής και φωτισμένου κληρικού, Αρχιμανδρίτου π. Αθανασίου Σιαμάκη, όπου με κάθε λεπτομέρεια και απόλυτη επιστημονική τεκμηρίωση, αποκαλύπτονται τα σχέδια της έκδοσης και κονιορτοποιούνται όλα τα επιχειρήματα και οι αβάσιμοι ισχυρισμοί του εκδότη.

Εμείς απλώς θα πούμε ότι η έκδοση του 2007 με το περιβόητο αυτόγραφο, δεν είναι τίποτα άλλο, παρά μόνον ο

ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ, που σκοπό έχει την προσέγγιση και την εκπόρθηση της Ορθόδοξου Ελληνοβυζαντινής μουσικής. Γι' αυτό, άπαντες ΓΡΗΓΟΡΕΙΤΕ.

----- . -----

**«Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ»
ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.
(εφημερίδα «Σκρίπ» 8/6/1929)**

Ἐν τῇ ἐνταύθα ἐκδιδόμενη ἐφημερίδι «Ἀκρόπολις» καὶ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 27ης Μαΐου ε.ε. ἐδημοσιεύθη ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς λίβελλος καθ' ἡμῶν ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Σκρίπ» τῆς 18ης Μαΐου ε.ε. ἐξενεχθεισῶν ὑφ' ἡμῶν ἐπιστημονικῶν κρίσεων, ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς χορωδίας τοῦ Συλλόγου τούτου ἐκτελεσθέντων, κατὰ τὴν 12ην Μαΐου ε.ε. ἐν τῷ Ἐθνικῷ Θεάτρῳ, ἐνώπιον εὐαρίθμου ἀκροατηρίου, ἀνερχομένου εἰς ἑκατὸν περίπου ἄτομα, ἐκκλησιαστικῶν μελῶν.

Συντάκτης τοῦ λίβελλου τούτου μεστοῦ βαρβαρισμῶν τε καὶ σολισμῶν, στερουμένου δὲ παντάπασιν ἐπιστημονικῶν ἐπιχειρημάτων ἵνα ἀναιρέση τὰς ὑφ' ἡμῶν ἐξενεχθείσας ἐπιστημονικὰς κρίσεις καὶ ἔνεκα τούτου ἐκτρεπομένου εἰς ὕβρεις καθ' ἡμῶν, εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τούτου καὶ Διευθυντῆς τῆς χορωδίας αὐτοῦ κ. Σίμων Καράς, ὅστις, ἄμουσος ὢν, θορυβεῖ ἵνα θολώσῃ τὰ νερά, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον.

Καίτοι κατὰ κανόνα, ἀπαξιοῦμεν ν' ἀπαντῶμεν εἰς λίβελους καὶ δὴ ὅταν οὗτοι συντάσσωνται ὑπὸ ἄμουσων, ὡς ὁ συνταχθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς!!, ἀδυνατοῦντος νὰ συζητήσῃ, ὡς ἀπεδείχθει ἐπιστημονικῶς, ἐν τούτοις πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀληθείας, δημοσιεύομεν τὰ κατωτέρω, προκαλοῦντες τὸν κ. Σ. Καρὰ νὰ κατέλθῃ εἰς ἐπιστημονικὸν δημοσιογραφικὸν ἀγῶνα, ἐντὸς τῶν ὁρίων πάντοτε τῆς καλλῶς ἐνοουμένης εὐπρεπείας καὶ οὐχὶ δι' ὕβρεων.

1ον) Κατὰ πόσον πειθαρχημένος (γράφει πειθαρχῶν) εἶναι ὁ Σύλλογος οὗτος, ἀπόδειξις ὅτι οὐδεμία πειθαρχία διέπει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ψαλεισῶν, κατὰ τὴν 12 Μαΐου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Θεάτρῳ ὑπὸ τῆς πάντη ἀμούσου χορωδίας τοῦ ψαλμωδιῶν.

Ἐὰν γνωρίζωμεν κάτ' ὄνομα τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνη ὁ κ. Σίμων Καράς, καθ' ὃ τελείως ἄμουσος καὶ οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε παρουσιάσας ἐπισημονικὴν ἐργασίαν, ἐνῶ ἡμεῖς ἀντιθέτως ἐδημοσιεύσαμεν τοιαύτην.

2ον) Ἀπορίας τυγχάνει, πῶς ὁ κ. Σ. Καράς, ἀφοῦ νομίζει ὅτι στερούμεθα μουσικῶν γνώσεων πολλάκις κατέφυγεν εἰς ἡμᾶς, παρουσία καὶ τρίτων προσώπων μάλιστα, ἵνα χορηγήσωμεν αὐτῷ διαφόρους θεωρητικὰς μουσικὰς μελέτας, ἐρμηνείας τῶν μακαμιῶν τῆς Ἀσιατικῆς μουσικῆς καὶ ἄλλα.

3ον) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑφ' ἡμῶν ψαλλόμενα ἐγκώμια καὶ τὸν καιόμενον λιβανωτὸν πρὸς τὸν πολυσέβαστον ἡμῖν καθηγητὴν κ. Κ. Α. Ψάχον, γνωρίζομεν τῷ κ. Καρά, ὅτι τὸ τοιοῦτον θεωροῦμεν ὡς ὑψίστην τιμὴν μας, ἀποδεικνύουσιν τὸν σεβασμὸν, τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, ἅτινα τρέφομεν πρὸς τὸν κ. Καθηγητὴν, δι' ὅτι εἰς αὐτὸν ὀφείλομεν τὴν ἐν γένει μουσικὴν μας μόρφωσιν, ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς, Ἐκκλησιαστικῆς τῆ καὶ Δημῶδου, ὡς καὶ τῆς Ἀσιατικῆς τοιαύτης, πρὸς τὰς ὁποίας ὁ κ. Σ. Καράς οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν.

Ὁ κ. Σ. Καράς παρουσιάζεται ὡς πολὺ ἀστεῖος, ἵνα μὴ χαρακτηρίσωμεν τοῦτον ἄλλως πῶς, νομίζων ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν νὰ προσκαλέσῃ πρὸς κοινὴν συνεργασίαν!! τὸν τῆς Μουσικῆς Τιτᾶνα, σεβαστὸν καθηγητὴν κ. Ψάχον παρ' οὗ κάποτε, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ἀπεπέμφθη καὶ νὰ ὑποδείξῃ αὐτῷ τὸν τρόπον ἐργασίας πρὸς ἐξύψωσιν τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς.

4ον) Κατὰ πόσον ἡ συνήχησις τῶν κατὰ τὴν 12ην Μαΐου ἐν τῷ Ἐθνικῷ Θεάτρῳ ἐκτελεσθεισῶν ὑπὸ τῆς χορωδίας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Συλλόγου ψαλμωδιῶν, ἢ συντελεσθεῖσα

ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Καρά, ἦτο σύμφωνος πρὸς τοὺς ἀρμονικοὺς κανόνας τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς, καίτοι δὲν ἔχομεν τὰ σχετικὰ μουσικὰ κείμενα ἵνα ἐπιφέρωμεν ἔπ' αὐτῶν τὰς δεούσας διορθώσεις, παρατηρήσεις καὶ κρίσεις, ἐν τούτοις δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ αὐτῆς ἐξ ἑνὸς «Ἄξιον ἐστίν» εὕρισκομένου κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν πάρ' ἡμῖν καὶ ὅπερ ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Καρά, μετὰ διπλῆς συνηχητικῆς γραμμῆς.

Τοῦτο, ὡς μέλος, στερεῖται παντελῶς μουσικῆς καλαισθησίας, γέμοι μουσικῶν ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων, ἢ συνήχησις δὲ αὐτοῦ, εἶναι ὄχι μόνον ἐλεεινὴ, ἀλλὰ καὶ παντάπασιν ἀνορθόγραφος, ἐξ οὗ ἐλέγχεται ὁ κ. Σ. Καρὰς ἀδαέστατος τῶν ὀρθογραφικῶν κανόνων τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς.

5ον) Ἀναφορικῶς μὲ τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Καρὰ γραφέντα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑφ' ἡμῶν ψαλλομένων ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος (Ἀχαρνῶν), παρά-πέμπεται οὗτος εἰς τὰς ἐκάστοτε ἐξενεχθείσας ὑπὸ εἰδικῶν καὶ δημοσιευθείσας ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ εὐνοϊκωτάτας κρίσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων μελῶν ἐκ τῶν ἀσματικῶν Ἀκολουθιῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, τῶν Χαιρετισμῶν κ.λ.π.

6ον) Ὁ κ. Σ. Καρὰς πλανᾶται οἰκτρῶς νομίζων ὅτι τὸ Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον» Ἰωάννου τοῦ Κουκουζέλου, ἀνήκον εἰς τὸ Παπαδικὸν μέλος, δὲν ἐκτελεῖται διὰ βραχείας χρονικῆς ἀγωγῆς ἐνῶ τουναντίον, τοῦτο, ὡς τὰ «Ἀλληλουάριον τοῦ Νυμφῶνος», «Ἴδου ὁ Νυμφίος», «Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί», τὸ ἀργὸν «Τὴ ὑπερμάχω», Τὰ προκείμενα τῶν Κυριακῶν, τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ ἄλλα, δέον νὰ ἐκτελώνται ἀπαραιτήτως διὰ χρόνου λίαν ἀργοῦ καὶ δὴ τοιοῦτου περιλαμβάνοντος ἐντὸς ἑνὸς πρώτου λεπτοῦ 66 ἢ 69 κινήσεις τοῦ δείκτου, Μετρονόμου (ὀργάνου), οὔτινος ὁ κ. Σ. Καρὰς ἀγνοεῖ τὴν ὑπαρξίν καὶ ὅπερ δὲν κέκτηται.

7ον) Ἄφ' οὗ τὰ πάρ' ἡμῶν ψαλλόμενα κατὰ τὰς Κυριακᾶς καὶ ἑορτᾶς σύντομα ἀνέκδοτα Χερουβικά του

Ἄρχοντας Μουσικοδιδασκάλου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Κ. Ψάχου, εἶναι τοῦ καλοῦ καιροῦ, ὡς γράφει ὁ κ. Σ. Καράς, πῶς κατεδέχθη καὶ ἀντέγραψε τινὰ ἐξ αὐτῶν ὡς καὶ «Ἄξιον ἐστίν» ἀνέκδοτα του ἰδίου μελοποιοῦ ἐν βία καὶ σπουδῇ, διαρκουσῶν ἔτι τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν ἐν τῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος (Ἀχαρνῶν), ὅτε προσερχόμενος ἐχοροστάτει πάρ' ἡμῖν ὡς δομέστικος, ἐξελιπάρει δὲ ἡμᾶς νὰ χορηγήσωμεν αὐτῷ πρὸς ἀντιγραφὴν καὶ ἄλλα ἀνέκδοτα μαθήματα τοῦ κ. Κ. Α. Ψάχου;

8ον) Τὴν χορωδίαν τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἱεροψαλτῶν κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν τοῦ 1928 διηύθυνε μὲν ὁ κ. Κομάσος, δὲν προεπόνησεν ὅμως ὁ ἴδιος ταύτην ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἑμμ. Πεζόπουλου καὶ ἄλλων καὶ ἵνα μὴ ἀναβληθῇ ἡ δοθεῖσα τότε διάλεξις ἀνέλαβε νὰ διευθύνῃ ὁ κ. Κομάσος, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Σ. Καράς, ἐν προκειμένῳ ἀσφαλῶς δὲν ἀγνοεῖ. Ἄν δὲ ὁ κ. Καράς ἤθελε ἀκούσει χορωδίαν πειθαρχούμενη, ἔπρεπε νὰ προσέλθῃ κατὰ τὴν δοθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν τὴν 24ην Μαρτίου ε.ε. ἐν τῷ Ἐθνικῷ Θεάτρῳ χορωδίαν Ἑλληνικῶν δημοδῶν ἀσμάτων, καθ' ἣν μουσικὸς περιωπῆς ὑπάρχων, δὲν παρέστη.

9ον) Εὐμοιροῦντες πλουσιωτάτης Βυζαντινῆς Μουσικῆς Βιβλιοθήκης καὶ κατέχοντες εὐτυχῶς ἀπάσας τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας ἐκδόσεις μουσικῶν βιβλίων, ἔχομεν ἐγκύψει καὶ μελετήσῃ βαθύτατα τὴν τὲ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν τῆς ἡμετέρας Μουσικῆς, Ἐκκλησιαστικῆς τὲ καὶ Δημῶδους, ὡς καὶ τῆς Ἀσιατικῆς τοιαύτης ἐνῶ ὁ κ. Καράς οὐκ ἔγνω τὰ ὀλίγα τινὰ, ἅτινα οὗτος τυχὸν ἀνέγνω, ἀφοῦ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιμένει ὅτι ὁ στίχος «Δόξα τῇ ἀγίᾳ Ἀναστάσει σου Κύριε» ἐψάλη ὑπὸ τῆς χορωδίας του ὡς εὔρηται τετονισμένος ἐν τῷ Ἀναστασιματαρίῳ Ἰωάννου Πρωτοψάλτου καθ' ὃ, ὁ στίχος οὗτος, ψάλλεται διὰ τῆς αὐτῆς συντόμου χρονικῆς ἀγωγῆς τῶν τροπαρίων τοῦ Ἀναστασίμου Κανόνος ἐνῶ ὑπὸ τῆς χορωδίας του ἐψάλη κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖς αὐτοῦ μέρος χύμα, δηλαδὴ διὰ χρόνου λίαν ταχέως

σημειούμενου μουσικῶς διὰ τῆς διγόργου χρονικῆς ἀγωγῆς, κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον ἡμῖς εἰσηλθὲν εἰς τὸν προηγούμενον χρόνον τῶν τροπαρίων τοῦ Κανόνος.

10ον) Οὐδέποτε διεννοήθημεν νὰ καθέξωμεν ἕδραν Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, ἐνῶ ὁ κ. Σ. Καράς, ὡς λέγουσιν αἱ κακαὶ γλώσσαι, ἐποφθαλμιᾷ τὴν κατάληψιν τῆς προκηρυχθείσης ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἕδρας Βυζαντινῆς Μουσικῆς.!!

11ον) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πάρ' ἡμῶν διάλυσιν τοῦ ἐνταύθα Συνδέσμου τῶν Ἱεροψαλτῶν, οἱ γνωρίζοντες ἐν προκειμένῳ καλῶς τὰ πράγματα, βεβαιούσιν ὅλως τὸ ἐναντίον, ἡ διάλυσις δὲ τῆς χορωδίας του, ὡς ὁ ἴδιος ὁ κ. Σ. Καράς ἀνεκοίνωσε ποτὲ ἡμῖν ἐμπιστευτικῶς ὀφείλεται εἰς παράσκηνακᾶς ἐνεργείας τρίτου προσώπου, ἀσχέτου πρὸς ἡμᾶς, ὅπερ προκαλούμενοι δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν.

Περαίνοντες τὴν παροῦσαν καθιστῶμεν γνωστὸν τῷ κ. Προέδρῳ καὶ τοῖς μέλεσι τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς, ὅτι τοιαύτην ἐπενέργειαν ἀσκεῖ ἔφ' ἡμῶν ἡ συντελουμένη ὑπ' αὐτῶν μουσικὴ ἐργασία, οἷαν ἤσκησε ποτὲ βοὸς τινός, κατὰ τὸν μῦθον τῶν ἀρχαίων, ὁ ἐπὶ τοῦ κέρατος αὐτοῦ καθεσθεῖς κώνωψ.

Ἰωάννης Κομάσος

(Πτυχιούχος τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν,
Πρωτοψάλτης Ἁγ. Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν).

Νικόλαος Χρυσοχοῖδης

(Πτυχιούχος τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς τοῦ Ὡδείου
Ἀθηνῶν).

----- . -----

**Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ.**

(του Πέτρου Γ. Παρρά - Πρωτοψάλτου Ι.Μ. Ναυπάκτου).

Στις μέρες μας, ἡ Εκκλησιαστικὴ μας μουσικὴ διέρχεται μίᾳ σοβαρῇ φάσῃ ἀναταραχῆς καὶ διαμάχης σχετικὰ μετὰ τὴν σημειογραφίαν τῆς καὶ μετὰ τὸν τρόπον ἐρμηνείας τῶν χαρακτήρων καὶ τῶν διαστημάτων αὐτῆς.

Βεβαίως, όπως με την πάροδο των αιώνων έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές και απλουστεύσεις σε όλες τις γλώσσες του κόσμου, έτσι συνέβη και στα δικά μας μουσικά πράγματα.

Το έτος 1814 όμως είχαμε το μεγάλο ιστορικό σταθμό για τη Βυζαντινή Έκκλησιαστική μας μουσική, τη μεταρρύθμιση των τριών διδασκάλων, του Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, του Χρυσάνθου εκ Μαδύτου και του Γεωργίου Χουρμουζίου. Η νέα μουσική μέθοδος ίσχυσε αδιατάρακτα από το 1816. Όμως το 1945 εμφανίζεται μία σχολή, η οποία αμφισβητεί την σημασία και την πληρότητα του έργου των τριών διδασκάλων και με το Θεωρητικό που εκδίδει το 1982 ανατρέπει σχεδόν τα πάντα δυναμιτίζοντας το όλο οικοδόμημα της Βυζαντινής μουσικής.

Βεβαίως τα ανωτέρω είναι σε όλους γνωστά και δεν πιστεύω ότι κομίζω «γλαύκα εις Αθήνας» με την εισαγωγή μου αυτή, ούτε σκοπεύω να αναλύσω το νέο μουσικό ζήτημα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, πράγμα το οποίο έκαναν και κάνουν καταξιωμένοι συνάδελφοι αρμοδιότεροι και ειδικότεροι από μένα.

Αφορμή για την παρούσα επιστολή μου αποτέλεσαν όσα είδα σε ιστοσελίδα του διαδικτύου σχετικά με το βιογραφικό του Σ. Καρά καθώς και άλλες πληροφορίες γι' αυτόν με τον τίτλο «ΣΙΜΩΝ ΚΑΡΑΣ: ΕΝΑΣ ΑΙΩΝΑΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ».

Αναφέρει λοιπόν το βιογραφικό του ότι γεννήθηκε το 1903 και αφού μαθήτευσε κοντά στον παπα-Στάθη Λαμπρινόπουλο, το 1920 «αρχίζει να συλλέγει δημοτικά τραγούδια καταγράφοντάς τα στη βυζαντινή παρασημαντική». Μα «εκ κοιλίας μητρός του» μαθήτευσε για να φτάσει να είναι στα 17 του τόσο πεπειραμένος ώστε να μπορεί να καταγράφει δύσκολους σκοπούς δημοτικών τραγουδιών; «1921 εγγραφή στην Νομική Σχολή Αθηνών. Διορισμός στο Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας». Λοιπόν Νομική η υπαλληλική; Τελείωσε τη Νομική και αν τελείωσε γιατί ένας τόσο οξύνους και χαρισματικός (όπως τον περιγράφει ο κύκλος

του) δεν διέπρεψε στην Νομική όπως τόσοι άλλοι; Ούτε καν ξέρει κανείς αν ο Καράς «πέρασε» από τη Νομική. Και μόνο σε αυτό το βιογραφικό βλέπουμε ότι υπηρέτησε και σαν ψάλτης – έστω – και για μία ζετία. Το 1929 «Ίδρύει το Σύλλογο προς Διάδοσιν της Εθνικής Μουσικής», δηλαδή σε ηλικία 26 χρονών. Ποιάς Εθνικής Μουσικής;

Το 1932 «θεμελιώνει τον θεσμό των ετησίων μνημοσύνων για τους Μάρτυρες της Αλώσεως της Κων/πόλεως...». Μα, το μοναδικό αξιομνημόνευτο γεγονός της ιστορίας μας είναι η άλωση της Πόλης; Η ναυμαχία της Ναυπάκτου, η καταστροφή του Σουλίου, η ύψωση της σημαίας της Επανάστασεως, η μοναδική στην παγκόσμια ιστορία Έξοδος του Μεσολογγίου και η επανάκτηση της ελευθερίας του γένους μας τον άφηναν αδιάφορο;

Μεγάλες του επιτυχίες ήταν – βεβαίως – όταν το 1937 κατόρθωσε να αποσπαστεί «στο Υπουργείο Τύπου και Τουρισμού ως ειδικός στην Ελληνική μουσική» και το 1938 να τοποθετηθεί «στην Εθνική Ραδιοφωνία».

Από εκεί πλέον επέβαλε τις απόψεις του μονοπωλώντας την Ελληνική μουσική για δεκαετίες και το όνομα του πήρε μυθικές διαστάσεις, αφού σχεδόν καθημερινώς ήταν στο προσκήνιο.

Γενικώς το παραπάνω βιογραφικό του είναι βαρύφορτωμένο με δυό και τρία επιτεύγματά του κάθε χρόνο, ώστε – ο σαφώς ημέτερος – βιογράφος του να δίνει την εντύπωση ότι ο μακαρίτης ήταν ένας και μοναδικός, ίσως και γεννήτορας της ελληνικής μουσικής. Χωρίς να είμαι απόλυτα ειδικός, θα δεχόμουνα το «γεννήτορας», εκφράζοντας όμως σοβαρές ενστάσεις ως προς το «της ελληνικής μουσικής».

Διότι από μία ματιά που έριξα στο πολυπλοκότατο και ακατάληπτο θεωρητικό του, πελάγωσα μέσα σε ατέλειωτους ήχους, κλίμακες και υφεσοδιέσεις, που δεν έχουν σχέση με τους βασικούς κανόνες της ελληνικής μουσικής, αλλά συγγενεύουν με την αραβοτουρκική μουσική. Η υπόνοιά μου αυτή μεταβλήθηκε σε πεποίθηση όταν – πέραν

των αξιόλογων επιστημονικών άρθρων που διαβάζω – μελέτησα και δυό σπουδαία έργα που αφορούν στο ζήτημα. Την «ΜΕΛΕΤΗ-ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ ΚΑΡΑ» του παλαίμαχου πρωτοψάλτου και Άρχοντος Μουσικοδιδασκάλου του Οικουμενικού Θρόνου κ. Βασ. Κατσιφή και το περισπούδαστο έργο του εμβριθούς μουσικολόγου, Αρχιμανδρίτου π. Αθ. Σιαμάκη, «ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ – ΝΕΥΜΑΤΑ – ΟΚΤΑΗΧΙΑ -ΜΑΚΑΜΙΑ», όπου με απόλυτη επιστημονική τεκμηρίωση ο λαμπρός κληρικός – μουσικολόγος αποδεικνύει ότι η πολυηχία του Καρά είναι απομίμηση της Αραβοτουρκικής μουσικής. Και βέβαια σαν άκουσμα η τεχνοτροπία Καρά και των διαδόχων του δεν πείθει κανέναν.

Πέραν αυτού, κατά δήλωσή του, ο Σ. Καράς δεν εφοίτησε παρά ελάχιστα στο διδασκαλείο. Από το γεγονός αυτό πρέπει να θεωρηθεί – αυτό βέβαια προς τιμή του – αυτοδίδακτος, κατ ουδένα τρόπο όμως μπορεί να θεωρηθεί ότι εκφράζει παράδοση. Η κτήσις της παραδόσεως επέρχεται και αποκτάται με τη βοήθεια ικανού και έμπειρου διδασκάλου.

Επειδή παρακολουθώ τις σχετικές δημοσιεύσεις σε όσα έντυπα πέφτουν στα χέρια μου, εντύπωση μου έκανε μία φράση του μαθητού του Καρά, μουσικολόγου κ. Μάρκου Δραγούμη, σε συνέντευξη που είχε δώσει στο περιοδικό «ΗΧΟΣ» το 1999 μετά το θάνατο του Καρά. Ότι δηλαδή ο Καράς «έβλεπε τους δυτικούς μουσικολόγους με κάκιστο μάτι (!) Γιατί αλήθεια; Τι φοβόταν; Πιστεύω πως ένας πραγματικός επιστήμονας δεν μισεί και δεν αποφεύγει τους άλλους επιστήμονες, πολύ περισσότερο όταν είναι συνάδελφοι. Την απάντηση βέβαια την δίνει ο ίδιος ο κ. Δραγούμης σ' εκείνη την συνέντευξη για τον Καρά: «**Ο Σίμων Καράς ήταν ένα μίγμα ακραίου ιδεαλιστή...και ακραίου εγωϊστή, που δεν παραδέχεται κανέναν εκτός απ τόν εαυτό του**». Αυτό, νομίζω, λέει πολλά.

Ο Σίμων Καράς προσέβαλε μία μουσική συνοχή, που επεκράτησε από το 1814 και αμφισβήτησε και δυό

πατριαρχικές αποφάσεις (1814-1881), οι οποίες δέχτηκαν «απολύτως το σύστημα και την αναγκαιότητα της μεταγραφής».

Επι πλέον υπήρξε και αντιφατικός καθόσον αρχικά έγγραφε στο μικρό εγχειρίδιό του το 1933, υπό τον τίτλο «Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ» υπέρ των έργων μεταφοράς-μεταγραφής των τριών διδασκάλων, το δε 1970 αναίρεσε τα πάντα κρίνοντας το έργο τους ελλιπές και επιζήμιο για την παράδοση, λόγω της κατάργησης επτά σηματοφώνων. Από που τα έμαθε, τα έγγραψε, τα εκτέλεσε και τα δίδαξε; Όμως αυτό είναι αδύνατο, διότι «η των σημαδιών σημασία γραφή ου διδάσκεται».

Ο Σίμων Καράς λοιπόν και οι μαθητές του, πιστεύω ότι «πόρρω απέχουν» από την παράδοση για την οποία μετά φανατισμού κόπτονται.

Η παραδοσιακή μουσική έχουσα συνοχή και συνέπεια, υπήρξε το μέγα μέσον εξεχόντων μουσικών αναστημάτων όπως ο Ιάκωβος Ναυπλιώτης, Κων/νος Πρίγγος, Θρασύβουλος Στανίτσας, Βασίλειος Νικολαΐδης, Αλεξ. Μουτάογλου, Νικ. Βλαχόπουλος, Παν. Καμπανίδης, Σπύρος Περιστερης καθώς και οι σύγχρονοι Αθανάσιος Καραμάνης, Χαρίλαος Ταλιαδώρος, Λυκούργος Πετρίδης, ο διακεκριμένος πρωτοψάλτης και διδάσκαλός μου Χρήστος Σερέτης κ.α.

Ο εκ των διδασκάλων μου αείμνηστος Σωκράτης Βενάρδος είχε αποκαλέσει το κατά Καρά ψάλλειν «**Καραγκιοζιλίκια**».

Τέλος θα πρέπει να πω ότι διακεκριμένοι πρωτοψάλτες και μουσικολόγοι, δημοσιεύουν εδώ και μία δεκαετία, εμπειριστατωμένα άρθρα κατά της μεθόδου και τεχνοτροπίας Καρά, καταλήγοντας πάντα με καίρια ερωτήματα προς τους συνεχιστές του έργου του Καρά. Μέχρι σήμερα δεν είδα να τους δίνεται πουθενά καμιά απολύτως απάντηση. Αυτό τι σημαίνει; Απαξίωση η αδυναμία λόγω ελλείψεως στοιχείων και επιχειρημάτων; Ότι και να είναι από τα δυό, νομίζω ότι ούτε θετικό, ούτε

τιμητικό είναι για τους ανθρώπους της σχολής Καρά. Και, πιστεύω, επειδή η σχολή Καρά αποκλίνει από τα καθιερωμένα των δύο τελευταίων αιώνων, οφείλει με πειστικά στοιχεία να στηρίξει τη θεωρία και την πράξη της. Διαφορετικά προσπαθεί να οικοδομήσει πάνω στην άμμο.

----- . -----

ΛΠΟΡΙΘ - ΛΠΟΓΟΗΤΕΥΣΕΙΣ

Θεόδωρος Ζερβός – Πρωτοψάλτης Αιτωλικού.

Αγαπητοί «ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

Όταν για πρώτη φορά, το 1979 ή 1980, άκουσα από την Ελληνική Ραδιοφωνία τις εκπομπές, που μεταδίδονταν για την Ορθόδοξη Βυζαντινή Εκκλησιαστική μας μουσική χάρηκα αφάνταστα. Με ανυπομονησία περίμενα πάντα να ακούσω ερμηνείες των κορυφαίων μαϊστόρων της ψαλτικής τέχνης, Ιακ. Ναυπλιώτου, Κων. Πρίγγου, Θρ. Στανίτσα, Β. Νικολαΐδη, Αθ. Καραμάνη, Χρυσ. Θεοδοσόπουλου, Χ. Ταλιαδώρου, αλλά και άλλων μεγάλων ερμηνευτών της μουσικής μας από ηχογραφήσεις ή «ζωντανές» εκπομπές, που τις επιμελούνταν οι κ.κ. Λυκούργος Αγγελόπουλος και Μάρκος Δραγούμης. Εδώ και αρκετά χρόνια η εκπομπή – μία την εβδομάδα – μεταδίδεται κάθε Κυριακή 6 – 7 το πρωϊ, με επιμέλεια και πάλι του κ. Αγγελόπουλου, αλλά και κάποιου κ. Αγγελίδη.

Εν τω μεταξύ, όλο και λιγότερο ακούγονται οι μεγάλοι μαϊστορες και γνήσιοι εκφραστές της Ορθόδοξης μουσικής μας παράδοσης. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα, σπανίως ακούγονται. Στην εν λόγω εκπομπή κυριαρχούν κάποιοι ψάλτες με ασταθέστατες φωνές και πρωτόγνωρο ανούσιο τρόπο ψαλσίματος και κάποιες χορωδίες της αυτής τεχνοτροπίας! Όπως διατυμπανίζουν, είναι η τεχνοτροπία της λεγόμενης σχολής Καρά, που – δήθεν – εκφράζει την πραγματική βυζαντινή μουσική των μεσαιωνικών εποχών! Μα, για όνομα του Θεού! Η ψαλτική ως τέχνη είναι κυρίως προφορική παράδοση. Λοιπόν, πού, πότε και από ποιους

μεσαιωνικούς ψάλτες την άκουσαν για να ισχυρίζονται ότι εκφράζουν τη μουσική του μεσαίωνα; Αυτό δεν είναι μια χίμαιρα, καταστροφική για την Ορθόδοξη Εκκλησιαστική μας μουσική παράδοση;

Ένα από τα πλέον απαράδεκτα ακούσματα τους παρακολούθησα και την μετά τα Χριστούγεννα Κυριακή 28/12/08, όπου κάποιος Γιάννης Αρβανίτης ακούστηκε να ψάλλει μεταξύ άλλων και το πασίγνωστο Κοντάκιο «Η Παρθένος σήμερον», κατά τρόπο άσχετο από τον καθιερωμένο, κάνοντάς το τελείως αγνώριστο. Με απόλυτη αυτοπεποίθηση μάλιστα, δήλωσε ότι αυτή ήταν η γνήσια βυζαντινή μουσική του μεσαίωνα, σαν να ήταν εκ των διακεκριμένων μαθητών του Δαμασκηνού ή του Κουκουζέλη! Διευκρίνισε βέβαια ότι αυτή την μεσαιωνική μουσική τεχνοτροπία την «ξέθαψε» (μετά από 10 αιώνες!!!) ο μακαρίτης Σίμων Καράς, ο οποίος «τώρα δικαιώνεται». Μα, πού, πότε και από ποιόν άκουσε ο Καράς αυτά τα ανούσια παιχνιδίσματα στο ψάλλειν, που καταστρέφουν την σοβαρότητα και τον προσευχητικό χαρακτήρα της Εκκλησιαστικής μας μουσικής; Και από ποιόν δικαιώνεται; Από όσα γνωρίζω, ο Καράς ούτε καλλιφωνία διέθετε, ούτε σπουδές είχε κάνει, ούτε τίτλους κατείχε, ούτε μαθητές ολοκληρωμένους ανέδειξε, ούτε τίτλους από τη σχολή του εξέδωσε. Απλώς κυριαρχούσε στα Μέσα Ενημέρωσης περνώντας τις θέσεις του και προώθησε σε αυτά κάποιους δικούς του για να τον δικαιώνουν.

Αλλά, αν βρεθεί κάποιος αυτοδίδακτος δάσκαλος και δημιουργήσει ένα «κορακίστικο» γλωσσικό ιδίωμα, προβάλλοντάς το από τα Μέσα Ενημέρωσης και ισχυριζόμενος ότι είναι ο μόνος που ανακάλυψε ότι έτσι ακριβώς απήγγειλαν οι αρχαίοι την προσωδία, θα πρέπει να τον αξιολογήσει κανείς σοβαρά; Θεός φυλάξει!

Δυστυχώς, οι εκπομπές, που κάποτε περιμέναμε με ανυπομονησία για να απολαύσουμε και να διδαχτούμε από τους μεγάλους μαϊστορες και πιστούς τηρητές της γνήσιας λατρευτικής μας μουσικής παράδοσης, αυτές οι εκπομπές

σήμερα μόνο απορίες, απογοητεύσεις και πικρίες μας προσφέρουν.

----- . -----

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟ ΓΙΑΝΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

Βασιλείου Κατσιφή, Άρχοντας Μουσικοδιδασκάλου.

Η τάξη των Ιεροψαλτών και οι απανταχού της γής ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ, θρηνούν για τον θάνατο ενός διακεκριμένου μέλους της, ενός άξιου εργάτη του αναλογίου, του Γιάννη Αλεξάνδρου, που συνέβη στις 27 Νοεμβρίου 2008.

Οι πολυπληθείς φίλοι του, έχουν κάθε λόγο να είναι θλιμένοι, γιατί ο Γιάννης Αλεξάνδρου, δεν ήταν απλώς ένας αγωνιστής, ένας τέλειος κάτοχος της ψαλτικής τέχνης, ένας ασήγαστος μελετητής και εκφραστής του δημοτικού μας τραγουδιού. Εκτός όλων των παραπάνω, ήταν και ένας λαμπρός επιστήμων, γιατί ήταν και κάτοχος της νομικής επιστήμης.

Αν αναλογισθούμε, ότι με την γραφή Μπράιγ κατόρθωσε να τελειοποιηθεί στην νομική, αλλά και στην μουσική τέχνη και επιστήμη (στην οποία έφτασε μέχρι την καθηγεσία) τότε θα έχουμε μια πλήρη εικόνα και της αξίας του, αλλά και της ατέλειωτης μάχης και των προσπαθειών που κατέβαλε, και όλα αυτά όχι για δικό του όφελος, αλλά για να δώσει βοήθεια στην ανάπτυξη του κάθε ανθρώπου, άσχετα αν ήταν βλέπων ή μη βλέπων.

Αναφερόμενος σ' αυτόν, σαν μνημόσυνο, θα μιλήσω με κάθε σεβασμό για την προσωπικότητά του, για το ψυχικό μεγαλείο του, για τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του, για την πλήρη μουσική κατάρτησή του, για την φιλόνητη διάθεσή του. Αισθάνομαι την ανάγκη, να κάνω αναφορά στα παραπάνω, σαν μια ιερή υποχρέωση προς ένα αξιόλογο άνθρωπο με τον οποίον συνεργάστηκα παραπάνω από 18 χρόνους.

Γεννήθηκε στο νησί της Ρόδου, το έτος 1935 έχοντας δυστυχώς από την αρχή μειωμένη όραση, (η οποία και έμελλε να τον συνοδεύει δυσμενώς σε όλη του τη ζωή), κάτι

που έγινε φραγμός στην αναπτυξή του. Στη Ρόδο ενεγράφη στο δημοτικό σχολείο, και από τα πρώτα χρόνια της φοίτησής του έδειξε την απέραντη κλίση για τα γράμματα, αλλά ιδιαιτέρως για τη μουσική, εκκλησιαστική και κοινωνική.

Λόγω της οφθαλμολογικής καταστάσεώς του όμως, έκανε μετεγγραφή στο Ίδρυμα Τυφλών Θεσ/νικης, αφ' ενός για να έχει γιατρό σε καθημερινή βάση, και αφ' ετέρου να παρακολουθεί τα μαθήματα του δημοτικού.

Εκεί βασικά ξεκίνησε τη μουσική σταδιοδρομία του, και αξιώθηκε να έχει δάσκαλο στη μουσική τέχνη έναν αξιοσέβαστο άνθρωπο. Στην Αθήνα ήρθε πολύ αργότερα, όταν πλέον είχε περατώσει τις εγκύκλιες σπουδές, τις γυμνασιακές, αλλά και τις πανεπιστημιακές, και είχε διορισθεί υπάλληλος στη Δ.Ε.Η ως τηλεφωνητής.

Τον μακαριστό Γιάννη Αλεξάνδρου, τον γνώρισα αρχικά στον Φάρο Τυφλών, και στη συνέχεια συνεργαστήκαμε στενά στον Πανελλήνιο Σύλλογο Τυφλών. Στον Πανελλήνιο ήταν βοηθός χοράρχης του μακαριστού και καλιφωνότατου συναδέλφου Γιώργου Καλεσάκη, τον οποίο βοηθούσε παντοιοτρόπως. Από το χώρο αυτόν, αρχίζει η στενή συνεργασία μας η οποία ήταν στο έπακρο λεπτή και μεγάλης σημασίας, γιατί έπρεπε να περάσουμε ένα πολύ μεγάλο αριθμό εκκλησιαστικών και δημοτικών μελών, από τη γραφή Μπράιγ σε βυζαντινή παρασημαντική, δεδομένου ότι η χορωδία του Πανελληνίου αποτελείτο και από βλέποντες και από μη βλέποντες. Στην περίοδο αυτή, της στενής και αδιάκοπης συνεργασίας, είχα την ευκαιρία να μελετήσω και τον λαμπρό χαρακτήρα του, αλλά και τις γνώσεις του γύρω από την εν γένει μουσική μας.

Ήταν πάντα νηφάλιος. Πάντα καλοπροαίρετος, και πάντα πρόθυμος για κάθε διευκρίνιση. Για κάθε θέμα που προέκυπτε, (και βέβαια δεν ήταν και λίγα) πάντα είχε μια πρόθυμη απάντηση, και στην περίοδο αυτή μέτρησα τις γνώσεις του γύρω από την εκκλησιαστική μουσική και το δημοτικό τραγούδι. Ομολογώ ότι πολλές φορές, ένοιωσα ότι

αυτός ο νησιώτης, εγνώριζε γύρω από αυτό, πολύ περισσότερα πράγματα απ' ότι εγνώριζα εγώ, που ήμουν γέννημα θρέμμα στεριανός.

Μετά το θάνατο του Γιώργου Καλεσάκη, έγινε μόνιμος χοράρχης στον Πανελλήνιο, και αυτό συνεχίστηκε και πάλι στον Φάρο Τυφλών, όπου είχε σαν μόνιμα μέλη της μεικτής χορωδίας, συναδέλφους άξιους και ολοκληρωμένους από κάθε άποψη.

Στην περίοδο αυτή, ο Γιάννης Αλεξάνδρου, έδωσε το απόλυτο στίγμα του ολοκληρωμένου μουσικού, του οποίου οι γνώσεις και η προσφορά δεν αμφισβητήθηκε ποτέ και από κανένα. Προϊόντα αυτής της προσπάθειας, και της λίαν γόνιμης συνεργασίας, αλλά και του αυτού χώρου, ήσαν μια ικανή σειρά C.D. στα οποία αποτυπώνεται η προσήλωσή του στην μουσική των Ελλήνων, και φανερώνεται όλη του η αγάπη γι' αυτήν.

Ο Γιάννης Αλεξάνδρου, υπήρξε και ένα από τα ιδρυτικά μέλη των "ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ", της κινήσεως που έμελλε να βάλει σφραγίδα – ορόσημο στα μουσικά πράγματα της χώρας, αλλά και να γίνη σοβαρό εμπόδιο σε μια μουσική αλλοίωση που προσπαθούσαν μερικοί, και τούτο, χωρίς λόγο και αιτία.

Ο εν λόγω έγραψε μια σειρά άρθρων στο περιοδικό μας «Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ», και καθώς πιστεύω, πολλοί θα θυμούνται τον ολοκληρωμένο τρόπο, με τον οποίον χειριζόταν τα γύρω από την μουσική μας θέματα! Έχω την γνώμη, ότι πολλοί από μας, δεν θα ξεχάσουν την εμπριθή και την ολοκληρωμένη σκέψη, που διετύπωνε στα γύρω από την μουσική μας θέματα. Με βάση τα παραπάνω, διατυπώνω την άποψη, ότι οι «ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ» και οι πολυπληθείς αναγνώστες του περιοδικού μας, θα νοιώσουν θλίψη και κραδασμό, για τον πρόωρο χαμό του.

Εμείς εδώ στην Αθήνα, που τον γνωρίσαμε από κοντά, θα θυμώμαστε πάντα τον καλοπροαίρετο Γιάννη Αλεξάνδρου, σαν έναν εξαίρετο άνθρωπο, σαν έναν τέλειο εκφραστή της μουσικής των Ελλήνων, σαν θερμοурγό

χοράρχη, αλλά και σαν άνθρωπο που έδειξε με κάθε τρόπο, την αγάπη του, στον άνθρωπο και την μουσική.

Έψαλλε ως λαμπαδάριος στον Άγιο Νεκτάριο Ν. Ιωνίας με δεξιό πρωτοψάλτη τον Γιώργο Χατζηχρόνογλου και στον Ι. Ναό των Τριών Ιεραρχών Πετραλώνων, όπου έψαλλε ως πρωτοψάλτης για μεγάλο διάστημα όπου άφησε τις καλύτερες των εντυπώσεων, με το ολοκληρωμένο ψάλσιμό του, με το μοναδικό χρώμα του και την πρέπουσα σε ιεροψάλτη φωνή του.

Παραμένει ένας από τους στόχους μου, και σαν μια ιερή υποχρέωση στη μνήμη του, να φέρω στο φώς (μέσω C.D.) ένα μεγάλο μέρος από τις μοναδικές εκτελέσεις του.

Στην σύντροφό του Τσαμπίκα, που στάθηκε κοντά του και τον βοήθησε με κάθε τρόπο και αυτοθυσία στο έργο του και του συμπαραστάθηκε παραδειγματικά στον χρόνο της ασθενείας του, αλλά και στην αγαπημένη κόρη του Ματούλα, ευχόμαστε από Θεού, κάθε βοήθεια στην δοκιμασία, αλλά και παρηγοριά, καθώς και στον γαμπρό του και τα εγγόνια του.

Εμείς, θα τον θυμώμαστε πάντα, σαν έναν εξαιρετο άνθρωπο, σαν έναν τέλειο ερμηνευτή της μουσικής των Ελλήνων, σαν θερμουργό χοράρχη, σαν έναν πρόθυμο συμπαραστάτη, και σαν ολοκληρωμένο από πάσης απόψεως ιεροψάλτη και μουσικό!

----- . -----

**ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ
ΠΑΡΑΛΛΗΠΤΕΣ - ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ**

Αγαπητοί μας φίλοι, Χριστός Ανέστη!

Όπως θα έχετε διαπιστώσει το περιοδικό μας είναι η κυριότερη γραμμή άμυνας εναντίον των αλλοτριωτικών επιθέσεων που δέχονται οι Ελληνορθόδοξες μουσικές μας παραδόσεις.

Φυσικά για την έκδοση και αποστολή του περιοδικού, απαιτούνται κάποιες δαπάνες τις οποίες εκ των ενόντων και μετά βίας καλύπτουμε. Έτσι, μετά τις προηγούμενες

εκκλήσεις για οικονομική στήριξη, βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση να σας ανακοινώσουμε ότι αν δεν υπάρξουν κάποιες οικονομικές ενισχύσεις -έστω μικρές- από όλους το τεύχος που κρατάτε θα είναι -δυστυχώς- το τελευταίο.

Με εκτίμηση,
 Η συντακτική επιτροπή.

----- . -----

«ΦΩΣ ΙΛΑΡΟΝ»
 ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ (+ 1962).

Ἦχος Δι Ψ

(M) (Δ) (Δ) (B)

Φω ω ω ω ως ι λα ρον α γι ι ι α ας δο ο ο
 ξης α θα να α α α α του Πα τρο ος ου
 ρα νι ι ι ου Α γι ι ι ου μα κα ρος
 Ι η σου ου ου Χρι ι στε ε ε ε ελ θο ον
 τες ε πι τηγ η λι ι ου ου δυ υ υ σι ι
 ιν ι δο ο ο ον τε ες Φως ε ε σπε ρι ι νο
 ον υ μνου ου ου μεν Πα τε ρα Υι ο ον
 και αι Α α γι ον Πνε ε ε ε ευ μα Θε ο ον

|| + ^(Δ) ||

 Α ξ ι ο ο ν σε ε ε εν πα α α σ ι και ρ ο ι ς υ

|| + || + ^(Γ) || ^(B)

 μ ν ει ει σ θ αι Φ ω ν αι αι ς αι σ ι ι ι αι αι ς

|| ^(Δ) || ζ ω η γ ο δι δου ου ς

 Υ ι ε ε θε ε ου ου ου ζ ω η γ ο δι δου ου ς

+ ^(Γ) || + ^(Δ) ^(M) ||

 δι ο ο κο ο σ μ ο ς σε ε ε δο ξ α α α

^(Γ) ^(Δ)

 ζ ει ει

ΓΕΝΙΚΟ ΣΛΛΠΙΣΜΑ

«Οι Υπέρμαχοι» αγωνιοῦμε καὶ ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴ διάσωση καὶ διατήρηση τῶν γνήσιων μουσικῶν μας παραδόσεων. Οἱ προσπάθειές μας εἶναι καθαρῶς ιδεολογικές. Γι' αὐτὸ παρακαλοῦμε ὄλους τοὺς προσηλωμένους στὶς μουσικὲς μας παραδόσεις, ἐρευνητές, μουσικολόγους, ψάλτες, τραγουδιστές, ὀργανοπαῖχτες καὶ φιλόμουσους νὰ ἐγγραφοῦν στὴν Ἐνωσή μας. Ἡ ὅποια βοήθειά τοὺς εἶναι πολὺτιμη. .

«Οι Υπέρμαχοι»

Κάθε ἐνυπόγραφο κείμενο, ἐκφράζει τὶς ἀπόψεις τοῦ ὑπογράφοντος.

Συνδρομές, προαιρετικὲς μὲν, ἀναγκαῖες δὲ γιὰ τὴν στήριξη τοῦ περιοδικοῦ.

Το περιοδικό μας εἰς το ἐξῆς μπορεῖτε νὰ το βρεῖτε στὴν ηλεκτρονικὴ διεύθυνση τοῦ «Ψαλτολογίου» καὶ στὴν ἐνότητα «Γενικά περὶ Ψαλτικῆς».

Πληκτρολογήστε:

<http://analogion.com/forum/showthread.php?t=3140>

